

- 1 ההעלם והגילוי באדם עצמו, שמחשבה ענינה העלם, ודיבור ענינו גילוי - לפי שמחשבה היא לעצמו, ודיבור הוא אל הזולת³²],
- 2
- 3 ועד שזהו תנאי עיקרי בשמחת יום-טוב, כפי שפוסק אדמו"ר הזקן בשו"ע³³: "כשהוא אוכל ושותה
- 4 חייב להאכיל לגר ליתום ולאלמנה עם שאר העניים האומללים, שנאמר²⁴ והלוי והגר והיתום וגו', אבל
- 5 מי שנועל דלתי חצירו ואוכל ושותה הוא ובניו ואשתו ואינו מאכיל ומשקה לעניים ולמרי נפש, אין זו
- 6 שמחת מצוה כו', ושמחה כזו קלון הוא להם, שנאמר³⁴ זוריתי פרש על פניכם פרש חגיכם".
- 7 מה-שאיין-כן בשבת - אף שצריך להיות הכנסת אורחים וצדקה (על-ידי מאכל ומשקה), הרי גם לולי
- 8 זאת אין זה באופן של "פרש" חסו-שלום כמו ביום-טוב, שהרי "פרש חגיכם קאמר ולא פרש שבתכם"³⁵.
- 9 ונמצא, שלגבי הזולת - ענין השבת הוא באופן של העלם.
- 10 והפנו בענין הקדושה - שבשבת הוא בגילוי, וביום-טוב הוא בהעלם, כדמוכח מזה שיום-טוב מותר
- 11 במלאכת אוכל נפש (כנ"ל), וכיון שכן, הרי יש אפשרות שבמשך כל היום יעסוק אדם (לא בעניני קדושה,
- 12 אלא) במלאכת אוכל נפש, ועד כדי כך, שיש דעה שיום-טוב הוא "כולו לכם"³⁶, והיינו, שאף שישנו
- 13 ענין הקדושה ביום-טוב, "מקראי קדש", הרי זה יכול להיות בהעלם; מה-שאיין-כן בשבת - ענין הקדושה
- 14 הוא בגילוי, "שבת לה"³⁷, ועד כדי כך, ש"בקושי התירו לדבר דברי תורה בשבת"³⁸, כיון שגילוי
- 15 הקדושה דיום השבת היא מבחינה שלמעלה גם מהדיבור דתורה³⁹.
- 16 ז. ועל-דרך-זה מצינו דבר והיפוכו בנוגע לענין האושפיזין בשייכות לשבת ויום-טוב:
- 17 ובהקדמה - שיש שני סוגי אושפיזין: (א) נשמה יתירה שנקראת בזהר⁴⁰ בשם אושפיזא, (ב) אורחים.
- 18 והנה, בנוגע לענין הא' דאושפיזין, נשמה יתירה - איתא בגמרא⁴¹ "נשמה יתירה נותן הקדוש-ברוך-
- 19 הוא באדם ערב שבת, ולמוצאי שבת נוטלין אותה הימנו, שנאמר⁴² שבת וינפש, כיון ששבת ווי אבדה
- 20 נפש".
- 21 וכיון שענין הנשמה ונפש הוא באופן שנרגש ופועל בגוף, הרי מובן שגם הנשמה יתירה שניתנת
- 22 לאדם בשבת נרגשת ופועלת בגוף, וכמו שכתב רש"י בפירוש "נשמה יתירה", "רוחב לב למנוחה ולשמחה
- 23 ולהיות פתוח לרווחה ויאכל וישתה" ("מרחיבים דעתו לאכילה ושתיה") ואין נפשו קצה עליו". וכן מוכח
- 24 מתקנת חכמים להריח בבשמים במוצאי שבת, כדי להשיב את הנפש שדואבת על איבוד הנשמה היתירה
- 25 במוצאי שבת⁴³, היינו, שכדי להשיב הנפש יש צורך בריח של בשמים, שעם היותו ריח שהנשמה נהנית
- 26 ממנו⁴⁴, הרי זה בא על-ידי האף הגשמי דוקא - משום שכללות הענין דנשמה יתירה הוא באופן שנרגש
- 27 ופועל בגוף הגשמי.
- 28 ובפרט על-פי המבואר בחסידות שביום השבת גם חיות הגוף⁴⁵ היא חיות אחרת לגמרי מאשר החיות
- 29 בימות החול, היינו, שניתוסף חיות נעלית יותר באין-ערוך⁴⁶, הוספה שמרובה על העיקר, כמרומז גם
- 30 בהלשון "נשמה יתירה".
- 31 אמנם, בנוגע ליום-טוב - כותב אדמו"ר הזקן בשולחן ערוך⁴⁷ ש"ביום-טוב אין לאדם נשמה יתירה
- 32 כלל", ומזה מובן שהענינים שנמשכים לנשמה ביום-טוב, תוספת קדושה כו', ועד לה"שטורעם" דענין

(32) ראה סה"מ פר"ת ע' קנט. ועוד.

(33) שם סי"א.

(34) מלאכי ב, ג.

(35) זח"ב פת, ב (ובנצוא"א שם). וראה תו"א ר"פ חיי שרה.

סידור (עם דא"ח) סדר סעודת שבת רג, א ואילך. ועוד.

(36) פסחים סח, ב.

(37) יתרו כ, יו"ד.

(38) הובא בסו"ס היראה לר' יונה (אות שיט). וראה ירושלמי

שבת פט"ו ריש ה"ג. וראה גם אג"ק ח"כ ע' קא. וש"נ.

(39) ראה תו"א תשא (בהוספות) קיג, א. לקו"ת שבעה ערה 17.

ובכ"מ.

(40) תקו"ז ת"ו (כב, ב). תכ"ד (סט, ב). זו"ח בראשית יז, רע"א. יתרו לב, א. ועוד.

(41) ביצה טז, א. תענית כז, ב.

(42) תשא לא, יז.

(43) שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס רצז. וראה בארוכה לקו"ש חל"א

ע' 191 ואילך. וש"נ.

(44) ברכות מג, ב.

(45) ראה תו"ח שמות תרלב, א.

(46) ראה תו"א ויקהל פז, ד. לקו"ת שה"ש יט, א. ובכ"מ.

(47) או"ח ר"ס תצא.